

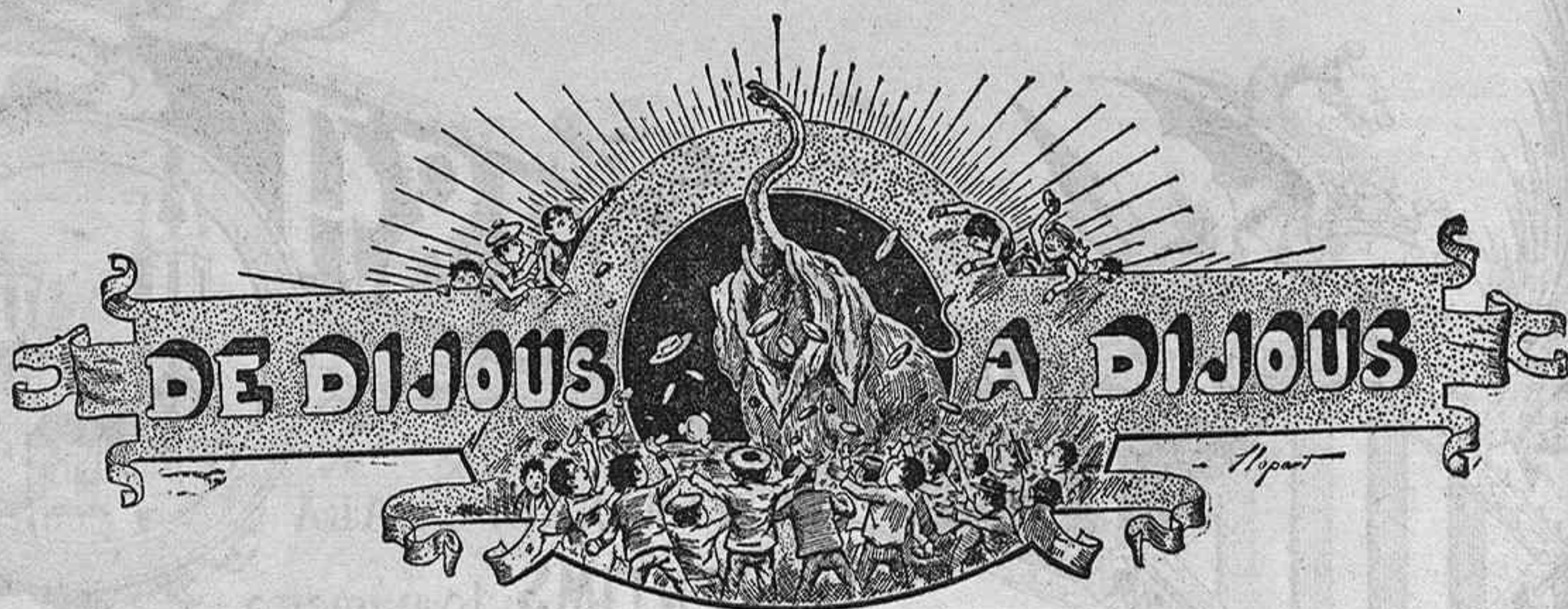

Arrogant, esbelta y bella
 es una estrella d' Edén...
 ¡Qui pogués ser... firmament
 per aguantar sixa estrella!

Còpia fot. de A. Esplugas.

Tor passa. Ha passat per aquí y s' ha estat en nostre port la formidable Esquadra inglesa, y á pesar de la seva *formidabilitat*, ha sigut lo mateix que si hagués passat una colla de barcas del *bou*. Ja ningú 'n parla d' aquella bandada de mónstres marins, d' aquell rengle de Montjuichs flotants; no 'ls trobém á faltar, ni falta que fan.

Es natural que no pensin així los barquillers que varen ferhi 'l seu agost á soplug de la bandera britanica; ni 'ls que provehían de tot (hasta de guitarras) á n' aquell exércit acuátich; ni 'ls desocupats per gust y cessants per forsa que havían sentat los seus *reals* en la punta de la Escollera, ab la ullera; pero, per la mateixa rahó, consti que tota la importancia exagerada que hagin merescut aquells *carro-matos* del mar, fou deguda exclusivament á la conveniencia de molts y al egoisme de molts altres.

Apart, la presencia de la Esquadra inglesa, sigué (com en cassos semblants) motiu mes ó menos justificat y gens lleal pera tirar á fons la nostra naufragada marina de guerra que, á mans dels Pasquins aygualits qu' hem tingut sempre, acaba de fer ayguas.

Las comparacions que hem tingut ocasió de sentir á bordo del *Montserrat* y de las *golondrinas*, demostran lo següent: que 'ls cataláns (dels espanyols no 'n parlèm) som la gent mes crítica, ab justicia y acert, del orbe catòlich; pro ademés, la gent mes suferta y mes fácil de contentar (fins á cert punt y segóns com) de tota la Cristiandat.

Com siga que 'ls cataláns, encare que la professó 'ns corri per dins, estém sempre de broma, gracias á Deu, durant aqueixos dias qu' estavam carregats d' *inglesos* autèntichs, hem deixat al nostre pobre *Pelayo* (qu' es com si diguéssim 'l *noy gran* de la familia marinesco-guerrera) mes petit que una llanxa d' aquellas que surten á pescar á la *encesa* ó á tirar l' *art*, tot pe 'l condempnat *prurito* que tením y hem tingut sempre de reventar (moralment) lo poch que val una mica aquí á Espanya.

Aprofitant la estada dels *inglesis* en nostre port, no hem pogut menos de traduhir fielment y ab molta *barra* los noms de las principals *bestiassas* aquellas, pera coneixement de nostres lectors y per lo que 'ls hi puga convenir: *Ramillies* (Ramalleras); l' ou (*Howe*); *Camperdown* (Camperdut); l' auca (*Hawke*); la Sella (*Seille*) y (*Teseus*) que vol dir *fè 'ls seus*. La vritat; ab 20 barcos de guerra, entre xichs y grans, un hom se 'n podria anar á tot arreu, perque fan goig. Pero l' *Oquendo* també 'n fa de goig; y com elegant y ben proporcionat, no hi ha cap barco que li passi la má per la cara. Lo qu' es pá, pá...

**

¿Qué 'ls n' ha semblat de la *aixecada* de Valencia? ¿Res, absolutament? Donchs, á mi tres quartos de lo mateix. No 'ns hauria faltat res mes que alló, si hagués tingut nas, aixís com ara no ha tingut nas ni cabás. La terra dels cacauets y de las xufas es la terra mes indicada pera *xufadas* d' aquella mena. ¿Quin tí 's proposavan aquells gats dels frares? ¿Fer perdre la forsa moral al Govern y acabar ab lo prestigi de la gent de la *Huerta*? A fe, donchs, que no mes han conseguit ab la seva falta de caletro en las presents circumstancias, lo despreci general y la reprobació unánime de tots los espanyols en particular. Que 's desin aquells valencians que han quedat, realment, á la lluna de Valencia, per sa culpa. Que 'ls pelin.

**

Diálech de la setmana:

- ¿Un altre *credo* de 'n *Milio*?
- ¡Pobre home! Ja pot resar tants *credos* que vulgui, que no 'l creurém pas de res may mes.
- Voleu dir que també se li pot resar un *pare-nostre* á n' aqueix altre incrédul *credo castelari*.
- Sí; y 'n Castelar que vagi dihent los *salmes* del seu fals *Evangelí*, fins que 's mori.
- Mes *mort* de lo qu' es...

PEPET DEL CARRIL.

T O N T E R R I A S

Segons va referirme la Madrona,
lo seu marit enigmas endevina;
pro ab tot y ser tan *sabi s'* enrahona
que fá més de tres mesos que barrina
per *treure* un geroglífich que tragina
la seva pobre dona.

L' ávia d' un servidó
tè una taula de monjetas al Padró;
y 'l día que ella 's cansi ja de viure
jo 'm faré un tip de riure,
perque á mes d' heretar moltes pessetas
podré seguí 'l negoci ab las monjetas.
VICENS ANDRÉS.

A ANTONIETA

Qu' ets hermosa! quan te miro
sentada aprop méu, sospiro
y lo cor depressa 'm bat,
estimo molt mes la vida
y 'm sembla talment mentida
semblanta felicitat.

¿Tú, estimarme, tan hermosa
com la matisada rosa
que es la gala del jardí?
Tú donarme ta ternura?
si fos certa tal ventura
me sabria greu morí.

¿Qui soch jo, perque m' estimis
y lo amor no m' escatimis,
angelet de lo méu cor?
¿Qui soch jo, pera mereixa
una gloria com aqueixa
reyna pura del amor?

¿Qui soch, dígam? Un poeta
que porta una vida inquieta
pensant sempre sols en tú,
qu' ets ma ditxa, ma ventura,
mon ideal que res l' atura
ni 'l pot exungir ningú.

Sols la Parca malhadada
pot matar de una vegada
l' amor pur que mon cor sent,
pero crech que acondolida
al acabar ab ma vida
no matará 'l pensament.

Que ab tú sols de nit y día
está fixat ¡vida mía!
desde aquell día ditxós
que 't vaig veure, y d' allavoras
sempre ha estat á totes horas
junt ab ta imatge, joyós.

Y sols desitjo, Antonieta,
per ser ma ditxa completa,
me tingas per conseqüent
ja que tant en mar com terra
com en lo plá ó bè la serra
sols n' ets tú mon pensament.

J. M. CARBASSETA.

Tenim lo gust de participar á las societats re-
creativas y á tota classe de poblacions
ahont tinga de celebrarse festa major, que hem
acabat de confeccionar en nostres tallers, un as-
surtit inmens de artístichs cromos, desde 'ls mes

FESTAS MAJORS

GRAMOS NOUS

senzills y económichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIONES, TITOLS de SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

PREUS INCOMPRESIBLES

CARNETS DE TOTOS CLASSES

LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, 6, Carrer de Sant Ramon, 6

UN REGALO

UN rellojje de senyora
Que siga de plata ó d' or,
Brassalets, també arrecadas
Ab pedras de molt valor;
Un vano, guants y polvera
Y un anell ab son brillant.
¿Tot aixó vols que 't regali
En lo día del teu Sant?
Com que no soch cap ricatxo
Ni tampoch tinch molts ralets
Sols puch comprarte una gabia
Perque tens molts pardalets.

JANET DELS ALLS.

CRÍGRAMAS

—Si no tè crédit, Agnés,
per comprar tot lo demés
jo li puch treure la cara.
—Si per cas, senyora Clara,
per ara tregui 'ls dinés.

EUDALT SALA.

L' Agnés á n' en Revoltós
l' altra nit, havent sopat,
li deya: malagradós.
Y ab rahó; nasqué á Malgrat.

D. FERRER.

—¿Que no traballas, Badía?
—No tinch empenyos, Solapa.
—Si fos de tú ja 'n tindria.
—¿Cóm?
—Empenyantme la capa.

En Bartomeu Maperduda
's carregava un gros fardo,
y li va dir en Ricardo:
—¿Vol que li dongui una ajuda?

LLUISET DE LA FIGA.

ASTELLA

Me vaig *beure* una còpeta
Que 'm va costar sols un ral;
Te vaig *veure* á tú, nineta,
Y 'm costas ja un dineral.

AMADEO PUNSODA.

LA SOLITARIA

(HISTÓRICH)

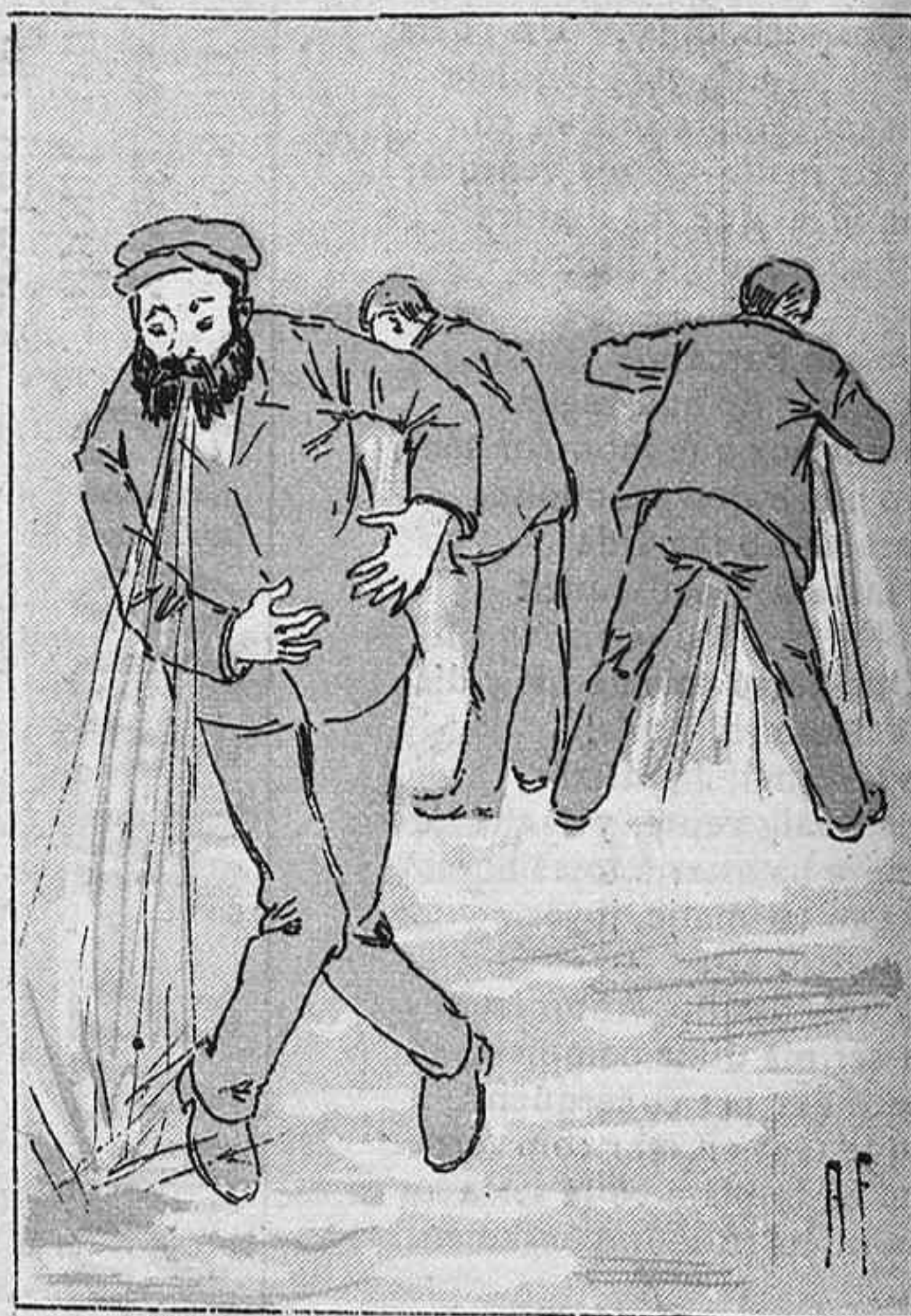
— ¡Jove, qué porteu aquí?...
— No sè pas si es rom ó ví...
— ¿Y passavau sense 'l dret?...
¡Cap' al fielato de pet!...

Un cop á dins del *fielato*,
com que 'l troban bó y barato
de l' ampolla 'l contingut,
prompte queda escorregut.

— ¡Noy!... al fondo de l' ampolla
hi ha una cosa blanca y molla...
— ¡Vatúal... ¡teniu rahó!
¡Si es la *ténia* del senyó!

De resultas, al poch rato
tots 'ls burots del *fielato*,
¡com que 'l ventrell se 'ls rebela...
han de descambiar la pelal

LA TOMASA
UN DE TANTS

Ben contents surten á foira
don Pau Voraviu y 'ls seus...

Y al cap d' un mes quan ne tornan
¡tots.. fan cara de tres deus!

Roi

LO GENDRE SOMNIAT

(De Jules Demolliens)

SALA RICA

Lo Sr. Picapoll y D.ª Tuyas, la seva esposa, seihen tranquilament un á cada costat del escalfa panxas, continuant una conversació comensada poch rato avants.

Picapoll.—Te dich ab tota formalitat, que considero que ja es hora de que casém á la nostra filla.. Va á cumplir dinou abrils...

Tuyas. —¡Son dinou agostos!

Picapoll.—¡Diguém agostos, donchs! Jo creya que tractantse d' una flor tan hermosa com la nostra nena, havian de ser abrils á la forsa. ¿No 't sembla qu' hem de casarla?

Tuyas. —¡Pobra rateta de casal... Ja hi tingut lo mateix pensament, també. Y hasta tinch de confessarte, que conech á un jove guapíssim que m' agradaría molt... per' ella. Es moreno, ab un bigoti mes recargolat!... Y uns ulls mes apassionats!... Quan se mira á la nostra Elissa, sembla que va á incendiarho tot... Y ella ¿no has reparat quin modo de sommiar truytas, fa algún temps? Es dir, no 'n somnia de truytas, á qui somnia es á n' ell, á n' al meu Ernest... es dir, á n' al seu Ernest!

Picapoll.—¿L' Ernest! ¡Ca, barret! Jo també hi trobat lo meu ideal.

Tuyas. (*Desdenyosa*)—¡Ja deu tenir lo cabell ros com tu... com si ho vejés!

Picapoll.—Lo cabell no fá la felicitat.

Tuyas. —Segóns. Recórdat del teu amich Cirés, que va enriqueirse fent perrucas.

Picapoll.—Lo meu protegit té 'l cráneo pelat y pulit com una bola de billar.

Tuyas. —¡Un calvol!

Picapoll.—Poch á poch, no mes ho es del terrat, de la banda de dalt; te com un guarniment de cabell que li va d' orella á orella; una especie de Sant Antoni...

Tuyas. (*Picant de peus*)—Avants qu' arreplegar un gendre així, preferiría no ser may sogra.

Picapoll.—¡De quin pá fas rosegóns! ¡Un gendre ideal... un sabi! perque ho sab tot, y alguna cosa mes. Mira, basta dirli: «Hipólit ¿qui es l' inventor de la pólvora?» y respón sense vacilar: «No soch pas jo» ¿Qué 't sembla?

Tuyas. (*Ab la vista al cel*)—¡Oh! ¡Ernest! ¡Ernest! que ditxosa será la dona á qui entreguis lo teu cor!

Picapoll.—¡Oh! ¡Hipólit! ¡Hipólit! quina felicitat per' la que participi de la teva docta exis-

tencial!... Un home que sab conjugar lo verb estimar en totas las llenguas, hasta en *gitano!*

Tuyas. —L' Ernest no deu saberlo conjugar mes que d' una manera, qu' es la bona!

Picapoll.—Estás insoportable ab lo teu Ernest.

Tuyas. —Estás insufrible ab lo teu Hipólit.

Picapoll.—Ja veurás; ara ve la nena... Interroguem-la sense rodetjos. Vull que 't convencis de qué pensa com jo.

(*Entra Elissa*)

Tuyas. —¡Ara, que no abuis de la teva autoritat paternal!

Picapoll.—Acóstat, filla meva, y respón ab franquesa. ¿No has pensat may en que pot arriivar un día en que tinguis de casarte?

Elisa. —¡Oh! sí, papá.

Tuyas. —¿No t' has fixat en un jove molt guapo que 'ns segueix algunas vegadas, quan sortím?

Elissa. —Sí, mamá.

Picapoll.—¿Quan aném plegats?

Elissa. —Sí, papá.

Tuyas. —Un jove *encantador!*

Elissa. —Sí, mamá.

Picapoll.—Galant.

Elissa. —Sí, papá.

Tuyas. —Y que t' hi casarías molt gustosa.

Elissa. —¡Oh! sí, mamá.

Picapoll.—Si demanés la teva má.

Elissa. —La demanará sens falta... Ja qu' ho saben tot; ja puch confesarloshi. ¡Ell m' estima! ¡Jo l' estimo! ¡Nosaltres nos estimém!

Tuyas. (*A Picapoll*)—Ja veus que no té necessitat del teu horrorós sabi per' aprendre de conjugar aquest verb.

Elissa. —¡Quina ditxa que siga del seu gust!

Tuyas. —Un instant, filla meva, lo pretendent del teu pare no es lo meu.

Picapoll.—Sí, y volíam demanarte francament á quin dels dos t' estimas mes: á l' Ernest ó á l' Hipolit.

Elissa. —¡M' estimo mes á l' Arturo!

Trad. lliure de

A. GUASCH TOMBAS.

Epígrama

A en Feliu, marxant de draps,
que va quebrar no fa gayre,
y á qui un seu amich drapayre
li va estafar trescents naps,
li va dir mossen Pasqual:
—Vosté ray, senyor Feliu...
y ell digué:—¿Per qué m' ho diu?
—Molt senzill, per *anima 'l.*

AGUILETA.

¡Á FESTA MAJOR!

¿SON SERVITS?

Per aquell que no hagi estat
á Sant Just de Grapatallas
(qu' es un poble tan menut
que ni menys figura al mapa)
ni es persona de sentits...
ni té gust, ni... *circunstancias!*

L' any passat jo hi vareig ser,
y 'm va caure tant en gracia
lo *chic* dels gratapallenchs...
¡que may mes hi faré falta!

Ab aixó, si algún lector
vol pujar á Grapatallas,
que m' avisi ab temps degut
y tindrà un company de viatge,
y plegats disfrutarem
d' aquet succulent programa:

Las festas comensarán
lo próxim vinent dissapte...
Lo jorn primer, desde antich,
es per las funcions sagradas
que en la iglesia tenen lloch,
y 's dedican á una imatge
trobada per un pagés
del temps de *Mari Castanya*,
y que sembla un gos bull-dog...
(perdonin la comparansa).

Lo senyó rectó aquet dia,
de sa oratoria fá gala
y enjega un sermó als fidels,
que sembla un plat de sanfayna,
parlantlos del «cruel Nerón»,
de la «Verge Inmaculada»,
de las quintas, dels ayguats,
de las guerras de la *Bana*,
de las maluras dels ceps,
y dels balls de patacada...
per deduhir al final
ab lógica irrefutable,
qu' estém perduts... ¡si no omplim
la *caixeta de las ánimas!*

Per la tarde, á la novena
—qu' es la festa aristocrática—
los honrats gratapallenchs,

treuhen gambetos y capas
y van al temple á lluhir...
¡y á suar la cansalada!
Allí 's veu en «Pacatilla»
—lo Rostchild de Grapatallas—
ab un *terno* de vellut
regalo de sa besavia...
ab un tarot que 's recorda
del any que van treure als frares...
y ab un gambeto morat
ab las sivelias de plata,
que va néixer... ¡á primers
de la centuria passada!

Quan la gent del temple surt,
s' arriuan tots á la plassa
ahont lo mestre de minyóns
dona una sessió de gralla,
voltat dels seus convehins
que hi caragolan sardanas.
¡L' espectacle es molt hermós! ..
pero lo mes admirable
es 'l buf del senyor mestre,
qu' encare sembla una manxa...
¡á pesar de ser cinch anys
que l' ajuntament no 'l paga!

L' «Ateneo» per la nit
celebra una gran vetllada
científica-musical-
agrícola-literaria...

Lo metje diu un discurs
tractant «dels nens y la baba»;
lo mestre recita un vers
dedicat al senyó arcalde;
fa jochs de mans l' aguizil...
canta la metjesa un' aria...
l' escolá balla flamench...
toca 'l barber la guitarra...
y després d' un xich de ball
¡tothom se 'n va á tancá 'ls ánechs!

Al endemá dematí
lo poble en pes se traslada
cap al Aplech del Ronsal
ahont tè lloch un gran certamen

per' premiar al mes forsut
dels vehins de Grapatallas...

Enganxan l' home á un carret,
lo mateix que fos un ase,
y aquell que porta mes lluny
al metje, al rectó y al batlle,
que son del poble, 'ls tres *pops* ..
guanya 'l premi qu' ells li pagan
y que sol sé algún morral...
ó bé algún parell de sárrias!

A la plassa, allá á las tres
hi ha gran corrida de vacas,
y sent de *vacas*... ¡es clar!
¡no hi faltan la menescala,
la majordona tampoch,
y menos l' apotecaria...
puig tenen de presidir
desde un balcó de la plassa.

Allí ensenya 'l brau jovent,
que 'l poble de Grapatallas
té sanch torera y valor...
y també moltes vegadas
ensenya... ¡*naturalismel*
per entre 'ls sets de las calsas.
Y allí prop, fent lo contrast,
ab eixa diversió bárbara,
las *ilustracions* del poble
celebran 'l gran certamen,
ahont surt premiat en «Pascurreis»
¡l' Homero de Grapatallas!,
en «Cereta», en «Mondonguilla»
y altres escriptors de marca
que son del poble l' orgull
y l' honor de la encontrada...

Ja veuhen, donchs, si es nutrit
y succulent lo programa...
Ab aixó si algú se 'n vé
á Sant Just de Grapatallas
(aquell poble tan menut
que ni menys figura al mapa)
¡arribal... ¡qu' allí me 'n vaig
lo próxim vinent dissapte!

M. RIUSEC.

R. I. P.

Sr. Director de "LA TOMASA"

Molt senyor meu: 'M permeto molestarlo pe-
ra donarli compte d' una desgracia que
vosté potser ignora y que deixa una va-
cant irreparable en nostra literatura.

Sí, senyor; ¡lo célebre, l' incomparable, lo may
prou llorejat poeta, autor dramátich, pare de una

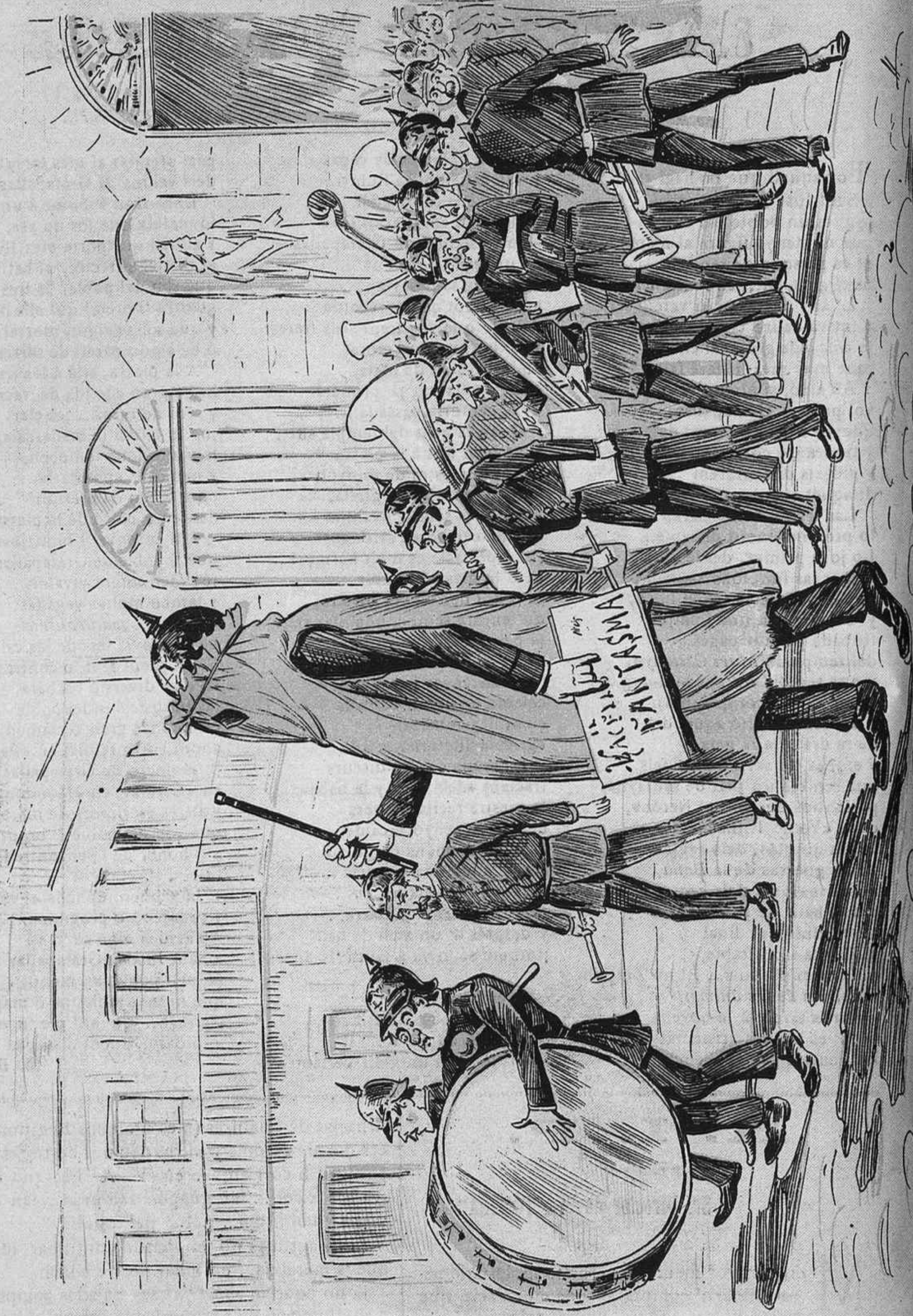
infinatat de criaturas (mes ó menos llegítimas), gran
criador de colóms y altrás deu mil bestiolas que fins
pe 'l llit li corrian,... en V. A. Ll, ¡no existeix!
¡Pobre xicot!.. tan guapo.. tan grás.. tan aixerit...
y tan... tan .. tan... ¡je!.. ¡je!.. ¡je!..

Las llágrimas no 'm deixan continuar los elogis
que 's mereixia. . en vida, nostre amich.

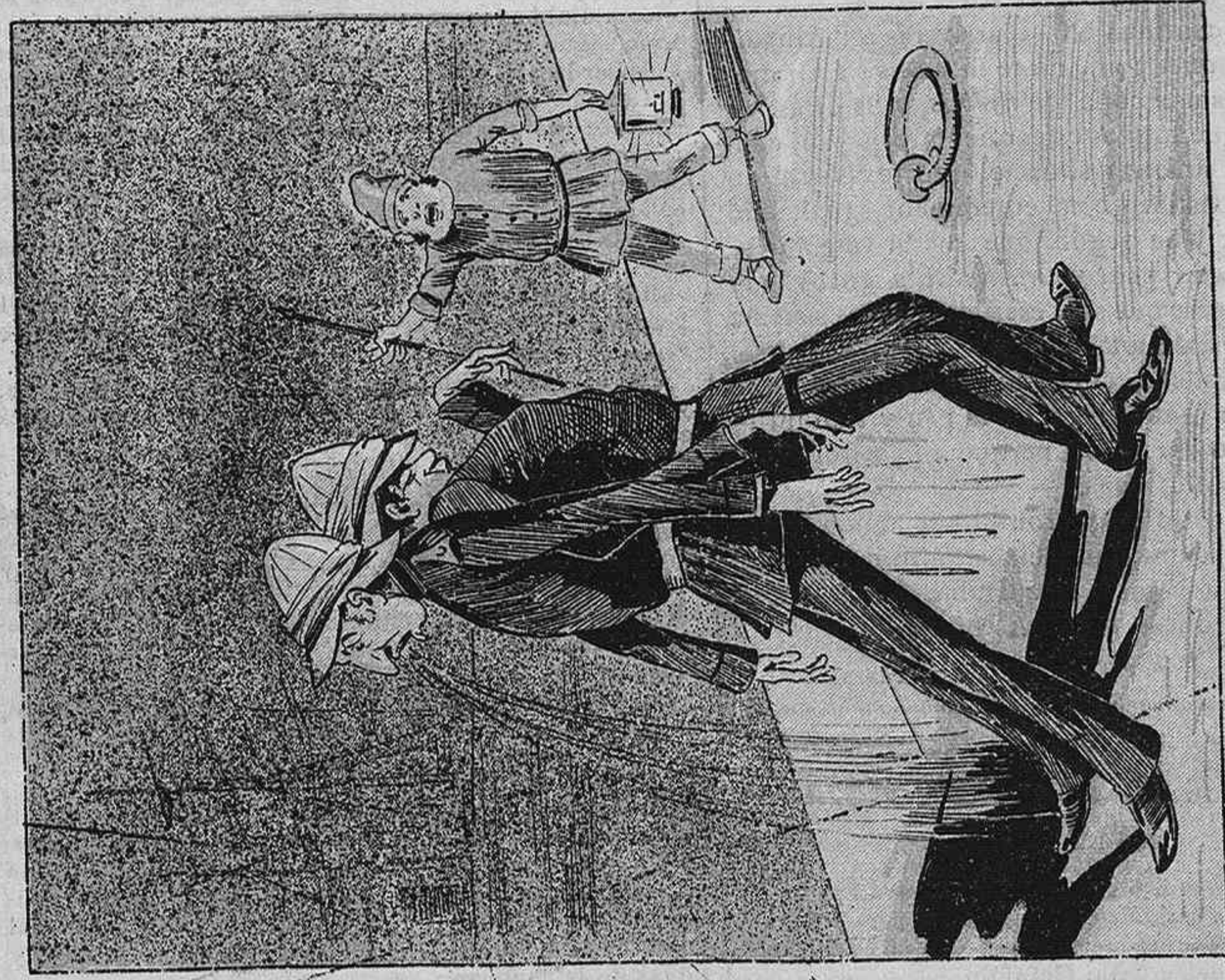
Ja no podrém *saborejar* sas saladas composicions.
Aquell aplech de porquerías... dich, poesías, plenas
totas ellas d' un color vert, de catre; aquells xistes
tan expontáneos com porchs; aquellas obras tan bes-
tials (per lo grans); aquellas comedias tan... sense

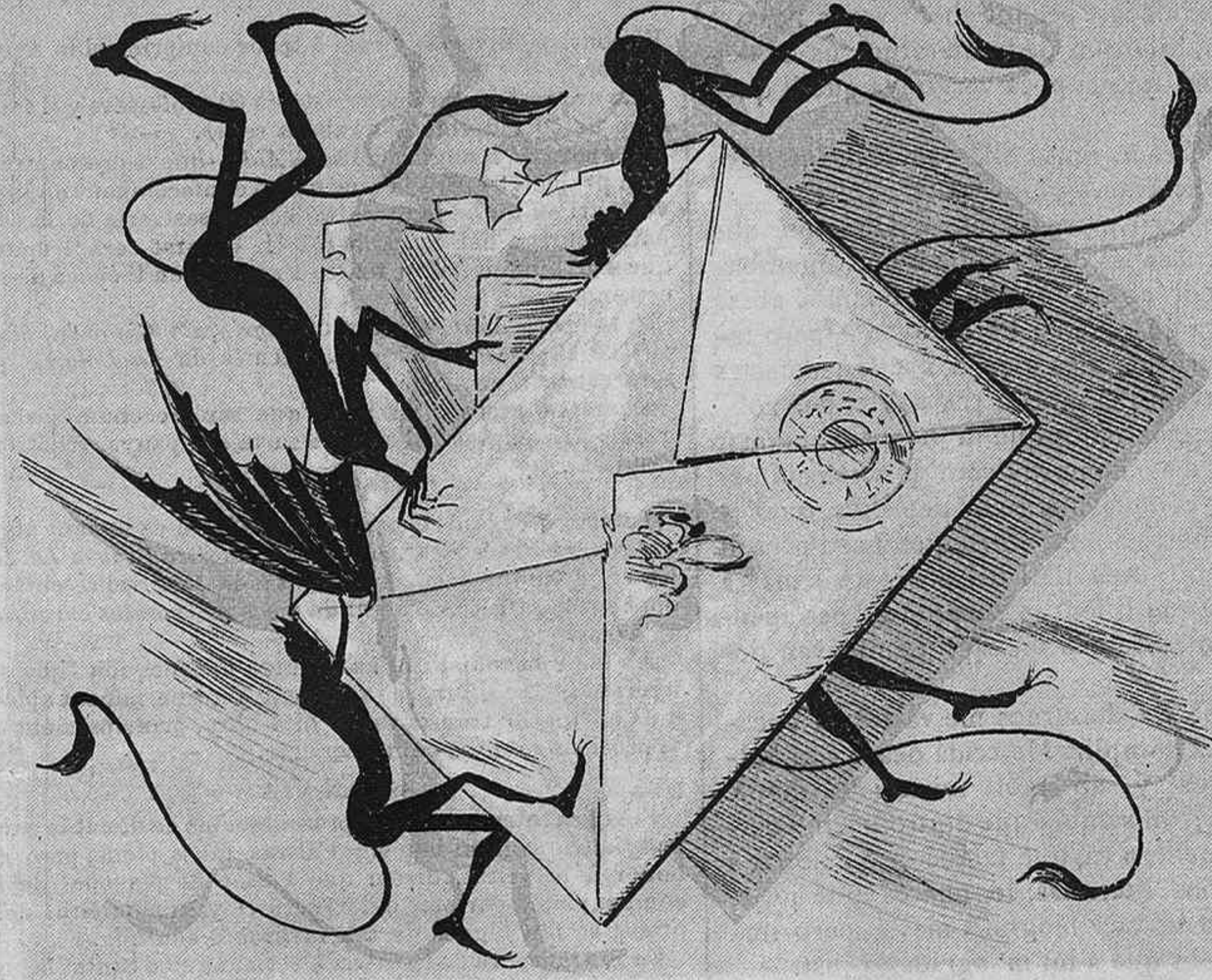
LA TOMASA REBALLS D' AGUALLIMAN

Lo sucesor de 'n Llémans, diuhen que acceptará la batuta ab aquesta condició. Sempre que surti al carrer, se ficarà dins de la saca y dirigirá la banda... de rigorós *incógnit*. ¡Valgam Sant Micolau! ¿Qué 'n dirém d' això? ¿L' apoteóssis de la modestia, ó la xifladura de la superbia?

—¡Lo qu' es la costum! Jo des·cambio la pesseta sols mirantme un barco y aqueixos en tocant a terra ja 'ls teniu marejats de cap a peus... ¡Ey mi ayóns! ¿hasta quan durará l' *apuntalament*!

¡Alerta senyors! S' acaba de descobrir un nou mi·crobi que s' apodera de las cartas, las ensuma, las obra, ne treu los bitllets de Banch, las torna a cloure y s' esquitilla. ¡A espavilarse tocan!

solta ni volta, xiuladas per tot ahont varen posarse en escena, en fi, lo millor de la literatura 'ns ha deixat, emportansen tota la poca vergonya que li quedava, al altre barri.

—¿Com ho farém sense ell?—se preguntan los talents que 'l tractavan.—¿Quí 'ns farà riure?

Perque, dech ferli present, senyor Director, que nostre *fugitiu* era capás de fer riure á un... mambís. Y no precisament ab sos escrits, sinó també ab sa propia fatxa. Era guapo, com he dit avants, pero tenia 10 centímetros de nas y 30 d' orelles, defectes que 'l desfiguravan una mica... ¡no gayre, per xo!

Ja de petit (segóns datos que m' ha proporcionat l' autora de sos días) demostrá certa predilecció per las lletras; puig comptava *tan sols* deu anys, quan ja passava llargas horas ab un *narro* que 'l seu pare li comprá. ¡Era molt espavilat! Ell no va anar may á estudi, y ni falta que li feu; ja era prou ell per apendreho tot ell sol. ¡Si tenia un cap! ¡Semblavan dos caps!

Pochs días ans de deixarnos me va fe' un encàrrech, que vaig á cumplir. Me cridá desde son balcó, (eram vehins) y ab molt misteri 'm digué: —Mira, Floridor; 'm sembla que dintre poch 't deixaré, de consegüent, á tú, que també ets aficionat á *robar* composicions literarias, lo mateix que jo, te encarrego que fassis una biografia meva, pero imparcial, que ja sabs que á mi m' agrada lo just.

—Serás servít—vaig contestarli.

—Després—continuá ell—t' arrivarás á l' Alhambra, al café d' aquet nom, no te 'n anessis á Granada; allí trobarás una colla de *nyébts*, y 'ls dirás: en primer lloch, que tots los cafés que 'm pagavan, condolintse de ma precaria situació, que te 'ls paguin á tú, que no existint jo es enterament igual, sinó que es diferent; y en segón, que me 'n vaig á descubrir un nou mon pera veure si allí 's guanya algún quartot, encare que siga escrivint versos sistema *Tumbón*, aixó es, de totas midas.

Ja ho sabs, donchs, compleix l' encàrrech, que tot ho trobarem junt al barri de la pau y tranquil·tat. Jo 'm retiro del balcó, perque tinch fret á las puntas dels dits dels peus.»—

Així acabá nostre may prou plorat amich, y jo, atent á sas indicacions, compleixo l' última voluntat del que en vida fou mon inseparable amich y que encare 'm deu 5 duros, en V. A. Ll.

FLORIDOR.

EXTRAS

NOVETATS

Segons una nota que 'ns ha passat la nova Empresa, está ja ultimada la notable companyia d' ópera italiana que ha d' actuar en aquet teatro, desde 'l dia 27 del present á igual fetxa del próxim Octubre.

Mestre director y concertador: D. Vicens Petri; *Tiples*: Sras. d' Armeira, y Jaquemot; *Contralts*: Sras. Mas y D' Hevina; *Tenors*: Srs. Bioletto, Morales y Brotat; *Barítonos*: Srs. Aragó, Mestres y Borgioli; *Baixos*: Srs. Perelló,

Visconti y Oliveras, y com á tenor comprimari lo senyor Oliver.

La orquesta estará composta de 60 professors y 'l cos de coro de 50 individuos d' abdós sexes.

La ópera de inauguració serà *Aida*—que 's presentarà ab tota propietat—pera la qual s'está confeccionant un luxós vestuari en los acreditats tallers de sastreria de la casa, baix figurins del Sr. Labarta. 'L decorat serà 'l mateix que s' exhibí en nostre teatro Principal en l' época de son estreno.

A la ópera *Aida* seguirán *Lohengrin*, *La Gioconda*, *Mefistófele* é *Il pescatore di perle*, ademés de *La Dolores*, que serà cantada en italiá.

Com los preus s' assegura que serán económichs, augurém á la empresa Elías en sa nova campanya, fructífers resultats.

TIVOLI

Interin s' organisa nova companyia, se va donant algunas representacions de la ópera del mestre Bretón *La Dolores* que ab tot y haver arrivat á la 150.ª representació obté encare afectuosa acullida y sos intérpretes calurosos aplausos.

Ab la protagonista hi ha debutat la coneguda tiple senyoreta Isabel Riera, que sigué extraordinariament aplaudida en tot lo transcurs de dita obra, principalment en la preciosa *romanza* del tercer acte.

GRAN-VIA

Fins ara totas quantas representacions ha donat la companyia Giovannini han sigut altres tants plens; pero, en honor á la vritat, dirém que l' escullit personal de la companyia, la varietat del repertori y la modicitat dels preus, se fan dignes de tan favorable acullida.

En lo transeurs de la passada setmana s'ha cantat la inspirada partitura de Auber *Fra Diavolo*, que sense ser—com diuhen los cartells—l' éxit mes gros de la companyia, sigué discretament cantada y notablement executada per la Sra. Coliva y los Srs. Grossi y Petrucci.

També s' ha cantat la bellíssima ópera de Bellini *La sonnambula* que valgué un triunfo á la artista ja mimada de nostre públich, senyora Galvani, por la preciosa escola de cant que posseheix y que 'n feu gala principalment en la célebre *cavatina* final de la ópera.

De la sarsuela *El duo de la Africana* executada en espanyol, tot elogi qu' es fassi serà poch, ja que per la dificultat de pronunciació en llenguatge que no es lo d' ells peculiar y lograr tan acertadíssim desempeñyo, 's fan mereixedors á las mes vivas simpatias.

Per' ahir estava anunciada la obra de Suppé *Fatinitza*, y pera dissapte 's prepara *Un viaggio in Africa* del mateix compositor.

NOU RETIRO

La celebrada ópera de Bretón *Gli amanti di Teruel* ha tingut en aquet teatro gran éxit per l' excelent desempeñyo que donaren á sos personatjes las Sras. Ferni y Ketty y los Srs. Morera, Carbonell, Leoni, aixis com també lo mestre Sr. Baratta que cada dia y en cada ópera dona mostrás de ser un excelent director y mestre concertador.

Lo gran *duo* cantat per la Sra. Ferni y lo Sr. Morera, valgué á aqueixos artistas una calurosa ovació.

CONCERTS D' EUTERPE

Diumenge próxim, dia 16 del corrent, tindrà lloch l' octau concert de la present temporada, en lo qual s' estrenará un coro á veus solas del eminent mestre Goula (pare), ab lletra del reputat poeta D. Conrat Roure, titulat: *Tirant l' art*, en lo que ademés del numerós personal de la societat, hi pendrá part lo notable coro de noys y noyas de la mateixa.

En lo resto del programa hi figuran las composicions de Clavé, *La Violeta*, *Gloria á España* y *Las galas del Cínca*, ademés de las que obtingueren tan extraordinari éxit en lo concert passat, com son lo grandíós poema sinfónich

VÍCTIMAS DEL ESTIU

Lo tocinayre Llardó,
maleheix lo seu destino,
perque 'ls mesos de caló'
no deixan matar tocino.

Lo senyor Quimet de la tenda, s' exclama per-
que quan 'l *senyoriu* es fora, no mes ven monje-
tas, bacallá y arengadas... ¡Y fiant encare!

L'estorayre del cantó, resa pare-nostres á tota la Cort
Celestial, perque apressuri la vinguda del hivern.

La dispesera donya Espiridiona, está que
bufa... Dos *pupilos* que tenia, han marxat á
banys, emportantseli de pas la filla y deixantli
per penyora dos *mundos* ¡plens de pedras!...

A. F. J. Oller

de Litolff, *Los gironidins*, la inspirada jota del mestre Matheu, *De Catalunya á Aragón*, y la gran cantata á coro y orquesta del ja esmentat mestre Goula, *Lo cantor del poble*.

Ab tan escullidissim *menú* no es aventurat lo profetisar un plé.

UN CÓMICH RETIRAT.

Campanadas

L'altre dia tinguerem ocasió de veure un municipal que pujant al tranvía, quan aquest estava en marxa, va caure, ocasionantse una contusió bastant regular.

Lo primer impuls dels passatjers fou baixar del vehicul per socorrer al *Xanxes* y durlo á la casa de socorro.

Pero aquet al adonársen va posarse á cridar:

—*No, señores, por el amor de Deu! ¡No me lleven á la casa de socorro!*

—Per qué tonto? li vam preguntar.

—*Perque habría que dar parte y se sabría que he tomado mal subiendo al tranvía cuando este andaba, y como el Nuevo Reglamento lo prohíbe, además del cop, perdria 'l destino. No lo hagan señores... llévenme á una farmacia.*

En *Xanxes* tenia rahó y aixís va ferse.

Mes 's presta á reflexions molt negres y molt amargas que 'ls guardadors de las lleys ¡siguin 'ls primers que hi faltan!...

✱

Próximament la esquadra espanyola será aumentada ab dos *cassa-torpeders* que s' están construhint á Inglaterra.

'*Es* noms d' aquestos dos *navios*, semblan simbólichs... avuy que 'l simbolisme priva.

L' un 's diu *Furor*. Lo *furor* del Mónstruo al veure que 'l país se li va girant per moments, de cul á la paret.

'L segón 's diu *Terror*. Lo *terror* del poble espanyol, al veure que 'ls polítichs l' han agafat pe 'l seu compte y se li venen fins la camisa.

✱

'*L* *macarrónich* secretari perpétuo de las moixigangas del *Parque*, que Barcelona 's permet 'l luxu de mantenir generosament, segóns llegim en un periódich, ha posat en ridícul sense cap solta ni volta, lo bon nom de la ciutat que *li fa bullir l' olla...*

Lo tal *macarroni*, qu' es l' iniciador obligat de las *disbauxas* que baix lo nom d' Exposicions y Festas, celebra nostre rumbós Ajuntament, va ferne una com un cove, allavors de la «*Missa de Requiem*».

Va acudírseli *nada menos* que la idea de invitar al mestre Verdi pera que vingués á dirigirla.

L' home 's creya que l' ilustre compositor, als vuytanta anys y *pico*, quan rebria la carta de tot un secretari *perpétuo* 's posaria en camí desseguida, á pesar de las molestias de la edat, desitjós de complaure al *teje-maneje* barceloní.

Y en efecte... Lo mestre Verdi ni sisquera li contestá! Aquesta es la millor resposta á un fátuo que 's creu que la qualitat de secretari de tot lo *secretariable*, ja 'l autorisa per' cartejar-se ab las notabilitats.

Lo mal es que 'l xasco també de retop l' ha rebut Barcelona, que no hi tenia cap culpa.

¡Aquestas son las ventatjas d' *endiassar* als *macarronis*!

✱

Diu que 'l Mónstruo, al sapiguer las immoralitats que cometen 'ls ajuntaments de las Aforas, no ha pogut menos d' exclamar:

—*Caballeroz; ezto no ez un diztrito; ezto ez Zierra Morena.*

¡De punta!

■ Pero ¡ay!... Vostés no mes han de considerar qu' aqueixos ajuntaments, son nombrats y tolerats pe 'l partit conservador; per lo qual, poden dirse fills legítims del caciquisme canovista. Y han de considerar també qu' ell, lo Mónstruo, es lo qui fa 'ls cacichs á sa imatge y semblansa.

Conque si 'ls fills del Mónstruo (en política) *zon Zierra Morena...* ¡Vagin treyant las conseqüencias!

✱

Aixó dels generals que van y venen de Cuba, com ara en Bargés y l' Ochoando es un pas de comedia.

A cada correu facturan per l' Antilla, desde Madrit, una remesa de *princeps de la milicia*; y viceversa, á cada correu de Cuba, arriba á Espanya, un *saldo* de generals mes ó menos averiats.

A horas d' ara ja s' ha perdut 'l compte de la gent ab galóns, qu' ha tornat de l' Habana, molts d' ells sense haver entrat en foch sisquera.

Las personas que están en lo secret de com van las cosas de la milicia, troban aixó molt corrent y natural, per no se quinas ventatjas, que recauhen sobre 'ls qu' han servit á Ultramar.

Pero en cambi, la gent ignorant (qu' es la major part) creu qu' aquest sarau de generals, diu molt poch en favor dels mateixos, perque á pesar de tants y tants metjes, lo *malalt* cada dia va pitjor...

En efecte, es molt ostrany qu' entre tants homes d' *armas tomar*, encare no n' hagi surtit un de génit, que clavés una pallissa séria als insurrectes. ¡Aixó de la *milicia* 's presta molt á la *malicia*!

✱

Tinch 'l gust de manifestar á vostés que durant l' any passat, 'ls carretóns dels gossos de nostra població han agafat 4072 d' aquestos... *mamíferos*. En cambi lo gasto d' aquest servey, ha sigut durant l' any, de mes de *vuyt mil duros*, lo que ve á donar un promedi de deu pessetas per cada gos cassat.

¡Ja veuhen si som generosos! ¡Dos *manxegos* per cada *quisso*!

Si l' Ajuntament compregués 'ls seus interessos, podria obtenir aquest servey molt mes barato. No mes que pagués la meytat, cinch pessetas á tot subjecte que presentés un gos, lograria una notable economia y faria un gran favor als que no tenen feyna.

¡No n' hi hauria poca de gent, que 's dedicaria á la *cassa del gos* en sos ratos vagatius!

¡Seria un medi de realsar aquell antich ofici de *tirar gossos á mar*, qu' ha passat á la categoria de ditxo!

✱

La esquadra inglesa va tocar *pirandó* lo passat divendres.

Aquella nuvolada d' *inglís*, ab casco, gech vermell y bastonet sota 'l bras, ha passat com una exhalació per sobre 'ls entarugats barcelonins.

No han deixat altra recort que la seva *sans façon* en desembarcar patrullas, com si estessin en país conquistat, y las notables ganancias qu' han produhit á certs establiments mes ó menos profans.

De guitarras, panderetas y albums de toros se 'n emportan unas quantas carretadas. Allí á Inglaterra passejarán ab orgull eixas mostrars de la *civilisació* espanyola y contribuirán á formar un gran concepte del nostre país.

¡La nació dels *cornúpetos* y de la *flamenquería*!

¡Olé!... ¡Viva tu mare!

✱

Lo Jurat del certàmen literari organiat per la importantissima y florent societat «Ateneo graciense» acaba d'emetre lo seu fallo, sobre las composicions rebudas á dit objecte per l'esmentat centre, las que han sigut numerosas y totas de gran valor artistic, lo que ha fet sumament penós lo treball d'elecció, á fi de que aquet resultat just é imparcial.

La repartició de premis als escriptors mereixedors de tal distinció, s'efectuará lo dia 16 dels corrents, según de la festa major de la vehina vila, sent Reyna de la festa, según noticias, la hermosa y distingida professora de piano Srta. D.ª Amparo Viñas.

Lo citat acte promet ser, á jutjar pe 'ls bons desitjos de la Comissió organiadora, una festa qu' honrará una vegada mes al notable «Ateneo graciense», lo qual dedica tots los seus esforços, y per aixó mereixerá sempre 'l nostre aplauso, á difundir la ilustració en aquella important vila.

Sabém també que dita societat, donará en sos espayosos salons, los lluhits balls de costum, pera assistir als quals, es cosa no ignorada, que s'han de demanar las invitacions per l'amor de Deu, per lo molt solicitadas, y que s'han de sufrir varias empentas.

Pero es lo que diuhen 'ls qu' han tingut lo gust de conorre á las festas del «Ateneo graciense»: per assistirhi val la pena de sufrir pacientment aquestas y altrás angúnias.

¡Som de la mateixa opinió!

La escena en lo carrer de 'n Serra.

Una dona 's presenta á cobrar á casa d' un seu deutor, un compte vell.

Lo deutor, li diu á la dona que passi, que l'hi pagarà 'l compte y en efecte, un cop la te á dintre 'l pis, agafa una estaca y li clava una tremenda pallisa.

¡Vaya un modo mes barato de saldá un compte en rodó!

¡Jo li daría al fulano privilegi d' invenció, tancantlo una temporada dins de qualsevol presó!

Llegim:

«Lo ministre de la guerra ha enviat al capitá general de Catalunya, pera que informi, una instancia suscrita per vehins d' aquesta capital, demanant autorisació per crear un batalló de voluntaris de Catalunya».

¡Sense comentaris!

Es dir, un no mes... ¡no mes un!

¡Aguántinse 'l riure!

Lo filantrópich navier catalá don Joaquim Jover, que com recordarán nostres lectors, va oferir al Govern 'ls seus barcos per transportar gratuítament als soldats ferits de Cuba, ha sigut agraciad ab lo títul de Marqués de Gelida.

Celebrém la distinció y estém segurs de que en lo que va de sigle, cap plebeyo, haurá sigut ennoblit ab tanta justicia.

Encare, que per mostrar la noblesa del Sr. Jover, li bastavan los seus actes, sense cáldreli títuls, qu' avuy 's prodigan del tal manera que 'n te qualsevol tender afortunat ó pica-plets ab sombra.

Lo Sr. Jover era digne de altra recompensa. ¡Pero algo es algo!...

CORRESPONDENCIA

كوالا

(Tancada 'l dia 8 d' aquest mes)

1. Janet dels Alls: No fá per casa.—2. Un que li agrada 'l riure: Lo mateix li dich.—3. R. Ladelóba: Anirá 'l ters de sílabas.—4. Joseph Nogué: No serveix.—5. J. Erbac: No va prou bé.—6. J. O. Aguila: No 'm convenen.—7. Joseph Pujadas: Ho publicarem.—8. Un sabadellench fora del mon: Si 's pensa que lo que m' ha enviat son versos, dech dirli qu' está completament equivocad.—9. Joseph Gaset: Id.—10. Fidel Deltí: Ha d' arreglar la última quarteta de la mudansa. La endevinalla no serveix.—11. R. T.: Es fluixa.—12. Pau Plá: Anirá 'l según acudit.—13. Paganel: Es dolent.—14. Ricardo B. B.: No m' agrada.—15. Lo cabell recargolat d' en Gasparó: Li falta un xich de sal y pebre.—16. P. Romagosa: ¡Al cove!

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramón, 6.-BARCELONA

Ja ha surtit!

Ja ha surtit!

PLANYS D' UN PEGATAYRE

Monólech en vers, original del festiu escriptor

— Noy de la Pega —

profusament il·lustrat per lo reputat artista

J. LLOPART

Preu: 2 RALS

Los Srs. Corresponsals, pòden fer son pedido.

Desquento ó Comissió, lo de costum.

Ja ha surtit!

Brinca d'alegría
lo jove Miqueló,
perque son pare 'l deixa...
aná á festa majó.

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Hu girada es vegetal,
part del cos es la segona,
y si buscas una estona
trobarás que es lo total
un molt bonich animal
que hi ha al Parch de Barcelona.

FIDEL DELFÍ.

XARADA-ANUNCI

Qualsevol y qualsevulga qu' hagi
trobat una dos-quarta de color blanch
y que portés una cinta vermella al
coll ab lo nom de Prima-quarta, que
vagi al carrer de la Prima, núm. 24,
pis 5, porta 8.ª, que hi está la senyo-
ra Total y li donará la gratificació de
5 pessetas en pessas d' un céntim.

Reus dia 30 del mes que som, del
any corrent.

F. OLIVÉ F.

SINONIMIA

Un home molt y molt tot,
l' altre dia me digué
que quan feya d' adrogué
era una mica ricot.

Va dirme' que havia nascut
en una casa molt pobre
de Total, qu' era manobre
lo seu pare, y manco y mut;
pro que tanta tot havia
tingut, que fins va arribar
á tres mil naps avansar
tots en plata, ¡qui ho diria!

GIL BAREBATXER.

TARJETA

PERE RIUS Y LORD
SANS

Formar ab las anteriores lletres de-
gudament combinadas, lo titul de
una comedia catalana.

GIL BLAS.

GEROGLIFICH

X
Bo Bo Bo
R R
E
G O S
A C A
R
D X

M. ARMENGOL.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 414

Xarada.—Pa—ta—ca—da.

Conversa.—Sila, Ana, Adela.

Problema.— $2894 + 6 = 2400$

$2406 - 6 = 2400$

$400 \times 6 = 2400$

$14400 : 6 = 2400$

19600

Logogrifo numérich.—Montreal.

Geroglifich.—Per estisoras las modis-
tas.